

ပယ်မဲမဖြစ်ရေး

တက္ကသိုလ်ဆရာတစ်ဦး

၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပတော့မည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့် ရှိသူတိုင်း ဆန္ဒမဲပေးရန် အရေးကြီးသကဲ့သို့ မိမိပေးလိုက်သော မဲများသည်လည်း ပယ်မဲမဖြစ်စေရန် ပို၍ပင် အရေးကြီး ပါသည်။

ပထမဦးဆုံး အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူတိုင်း မဲပေးနိုင်ရေးအတွက် မဲစာရင်းတွင် မိမိတို့၏ အမည်ပါရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။ **မဲစာရင်းတွင် အမည်မပါရှိသူများ အနေဖြင့် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မဲပေးပိုင်ခွင့် ရရှိမည် မဟုတ်ပါ။** ထို့ကြောင့် လာမည့်စက်တင်ဘာလအတွင်း တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ကြေညာမည့် မဲစာရင်း တွင် မိမိတို့အမည် ပါ/မပါ ကြည့်ရှုပြီး အကယ်၍ မိမိအမည်မပါရှိပါက ပုံစံ(၃)ဖြင့် လျှောက်ထားရန် ဖြစ်ပါသည်။ မိမိအမည် ပါသော်လည်း ကိုယ်ရေးအချက်အလက်များ မှားယွင်းနေပါက ပြင်ဆင်ပေးရန်အတွက် ပုံစံ(၄-ဂ)နှင့် လျှောက်ထားရန် လိုပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် မဲစာရင်းများကို စတင်ကြေညာသည့်နေ့မှစ၍ (၁၄)ရက်အတွင်း၌သာ လျှောက်ထားခွင့်ရှိပြီး နောက်ဆုံးအကြိမ် ကြေညာပေးခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် မဲစာရင်းများကို မဖြစ်မနေ သွားရောက် ကြည့်ရှုကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

မဲစာရင်းတွင်ပါဝင်ပြီး မဲပေးခွင့်ရရှိသော်လည်း မိမိဆန္ဒပြုလိုက်သည့် မဲလက်မှတ်သည် ခိုင်လုံမဲဖြစ်ရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ မိမိဆန္ဒပြုလိုက်သော မဲလက်မှတ်သည် အကယ်၍ ပယ်မဲဖြစ်သွားမည်ဆိုပါက တန်ဖိုးမဲ့ သည့် မဲ ဖြစ်သွားပြီး မိမိ၏ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများသည် အချင်းနီး ဖြစ်သွားသည်သာမက နိုင်ငံတော်အတွက်လည်း ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခု ဖြစ်ပါမည်။ မဲဆန္ဒရှင် အများအပြား လာရောက်မဲပေးကြသော်လည်း ပယ်မဲများ များပြားသွားမည်ဆိုပါက မဲဆန္ဒရှင်အနည်းစု၏ ဆန္ဒကိုသာ ဖော်ပြသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားမည်ဖြစ်သဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် နိုင်ငံတော်မှ ရင်းနှီး ခဲ့ရသော အချိန်၊ ငွေနှင့် လူအရင်းအမြစ်များ အလဟဿ ဖြစ်သွားပါမည်။ ထို့ကြောင့် မဲဆန္ဒရှင်တိုင်း မိမိတို့ဆန္ဒပြု လိုက်သော မဲသည် ခိုင်လုံမဲ ကျိန်းသေပေါက်ဖြစ်ရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

ယခုလာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ယခင်က ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သော ၁၉၉၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၊ ၂၀၁၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့် ၂၀၁၂ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ကျင့်သုံးခဲ့သော ဘောပင်ဖြင့် အမှန်ခြစ် ခြစ်၍ ဆန္ဒပြုသည့် နည်းအစား တံဆိပ်တုံး နှိပ်၍ ဆန္ဒပြုသောနည်းကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်က ကျင့်သုံးခဲ့သော ဘောပင်ဖြင့် ဆန္ဒပြုရာတွင် စာရေးသားလေ့ မရှိသော တောသူတောင်သားများနှင့် အခြေခံလူတန်းစား များအတွက် အခက်အခဲဖြစ်ခြင်း၊ ဘောပင်နှင့် မဲလက်မှတ်စာရွက်၏ အရည်အသွေးကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ အမှန်ခြစ် ခြစ်ရာတွင် ထင်ရှားမှုမရှိသဖြင့် ပယ်မဲများ များပြားရသည်ကို တွေ့ကြုံခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် တောင်ကိုရီးယား၊ ပါကစ္စတန်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ နီပေါ၊ ရိုမေးနီးယား၊ တူရကီ . . . စသည့် နိုင်ငံများတွင် ကျင့်သုံးသည့် တံဆိပ်တုံးနှင့် ဆန္ဒပြုခြင်းကို ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးရန် စီစဉ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မဲဆန္ဒရှင်များသည် မဲလက်မှတ် နမူနာ(၁)တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း မိမိဆန္ဒပြုလိုသော ကိုယ်စားလှယ် လောင်း၏ အမည်နှင့် အမှတ်တံဆိပ်၏ ညာဘက်တွင် ရှိသော လေးထောင့်အကွက်၌ တံဆိပ်တုံးကို နှိပ်၍ ဆန္ဒပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင်များအနေဖြင့် ဖော်ပြပါအကွက် အတွင်း၌ တံဆိပ်ကို လွယ်ကူစွာ နှိပ်နိုင်ရန်အတွက် တံဆိပ်တုံး၏ အရွယ်အစားကို အဆိုပါအကွက်၏ အရွယ်အစားထက် အတန်ငယ်သေး၍ထားပါသည်။ (အကွက်၏အရွယ်အစားမှာ ၁ လက်မ ပတ်လည် - ၁ လက်မ x ၁ လက်မ ရှိပြီး တံဆိပ်၏အရွယ်အစားမှာ ၂ လက်မ x ၂ လက်မသာ ရှိသဖြင့် အကွက်အတွင်းသို့ တံဆိပ်တစ်ခုလုံး လွတ်လွတ်ကင်းကင်းရောက်ရှိအောင် လွယ်ကူစွာနှိပ်နိုင်ပါသည်။)

အကယ်၍ မိမိနှိပ်လိုက်သော တံဆိပ်သည် မိမိဆန္ဒပြုလိုသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ အကွက်အတွင်းသို့ တစ်ခုလုံး မကျရောက်ဘဲ အကွက်၏အပေါ်သို့ဖြစ်စေ (နမူနာ-၂)၊ အကွက်၏ဘေးသို့ဖြစ်စေ (နမူနာ-၃)၊ အကွက်၏ အောက်ဘက်သို့ဖြစ်စေ (နမူနာ-၄) တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ကျရောက်သွားလျှင်လည်း ပယ်မဲ ဖြစ်မသွားပါ။ ခိုင်လုံမဲအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မဲလက်မှတ်နမူနာ(၅)တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း အမှန်ခြစ်ဖောက်ထိုး ဖြစ်သွား လျှင်လည်း ပယ်မဲအဖြစ် မသတ်မှတ်ဘဲ ခိုင်လုံမဲအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ တံဆိပ်တုံးကို အတည့်နှိပ်နိုင်

စေရန် အမှန်အမှတ်အသားဖြင့် ပြပေးထားပါသည်။ ထိုမျှမက မိမိဆန္ဒပြုလိုသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ ညာဘက် အကွက်တွင် တံဆိပ်မနှိပ်မိဘဲ နမူနာ(၆)နှင့် (၇)တို့တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ အမည်၌ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ အမှတ်အသား၌ဖြစ်စေ တံဆိပ်နှိပ်ထားလျှင်လည်း ခိုင်လုံမဲအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မဲလက်မှတ်နမူနာ(၈)တွင် ပြထားသည့် အတိုင်း ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ဦးပန်းသီး၏ အကွက်တွင် တံဆိပ်နှိပ်ရာ၌ တံဆိပ်သည် ဒေါ်ဖရဲသီး၏အကွက် အတွင်းသို့ အနည်းငယ်ရောက်ရှိသွားလျှင်လည်း တံဆိပ်၏ဧရိယာ အများစုသည် ဦးပန်းသီး၏အကွက်အတွင်း၌သာ ရှိနေသဖြင့် ဦးပန်းသီးအား ဆန္ဒပြုထားသော ခိုင်လုံမဲအဖြစ် လက်ခံ မည်ဖြစ်ပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင် တိုင်းသည် မဲလက်မှတ် နမူနာ(၁)တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း အမှန်ခြစ် တံဆိပ်ကို မိမိဆန္ဒပြု လိုသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ အမည်နှင့် တံဆိပ်တုံး၏ညာဘက်ရှိ အကွက်တွင် လုံးဝဝင်နေအောင် နှိပ်လိုက်ခြင်း သည်သာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ကျန်ခိုင်လုံမဲနမူနာများကိုပြသထားခြင်းမှာ ဗဟုသုတအဖြစ် သိရှိနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

မဲဆန္ဒရှင်များအနေဖြင့် ခိုင်လုံမဲနမူနာများကို သိရှိထားသည့်နည်းတူ ပယ်မဲနမူနာများကိုလည်း သိရှိထားသင့် ပါသည်။ နမူနာ(၉)နှင့် (၁၀)တို့တွင် ပြသထားသကဲ့သို့ တံဆိပ်ကို ကိုယ်စားလှယ်လောင်း နှစ်ဦး၏ကြားတွင် တစ်ဝက်စီ နှိပ်မိပါက မည့်သူ့အား ဆန္ဒပြုထားသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် ခက်သဖြင့် ယင်းမဲမျိုးကို မဲရုံမှူးက ပယ်မဲအဖြစ် သတ်မှတ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ တံဆိပ်၏ ဧရိယာသည် မည်သည့်ကိုယ်စားလှယ်၏အကွက်တွင် ပို၍ရောက်ရှိနေကြောင်း သိသာ ထင်ရှားစေရန်အတွက် တံဆိပ်တုံး၌ အကွက်ငယ် ကိုးခုကို သေချာစွာ ထည့်သွင်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာ(၁၁)တွင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းသုံးဦး၏ အကွက်များ၏ပြင်ပတွင် လုံးဝရောက်ရှိနေခြင်းကြောင့် ပယ်မဲဖြစ်သွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာ(၁၂)တွင် တံဆိပ်ကို နှစ်ကြိမ်နှိပ်ထားသောကြောင့် ပယ်မဲဖြစ်သွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ **အထူးအရေးကြီးသည့် အချက်မှာ မဲဆန္ဒရှင်များက ပထမအကြိမ် တံဆိပ်နှိပ်လိုက်သည့်အခါ မထင်မရှား (မိန်) ဖြစ်နေလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ မိမိဆန္ဒပြုလိုသောသူ၏ အကွက်အတွင်းသို့ တံဆိပ်တစ်ခုလုံး မကျရောက်ခဲ့လျှင်သော် လည်းကောင်း တံဆိပ်ကို နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်၍ မနှိပ်မိစေရန် အထူးသတိထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။** မဲလက်မှတ်၏ မည်သည့်နေရာ၌ပင်ဖြစ်စေ တံဆိပ်ကို တစ်ကြိမ်ထပ်ပို၍ နှိပ်ထားသည့် မဲလက်မှတ်အားလုံး သည် ပယ်မဲများ ဖြစ်ပါသည်။

နမူနာ(၁၃)သည် လုံးဝတံဆိပ်နှိပ်မထားသော မဲလက်မှတ် တစ်နည်းအားဖြင့် လုံးဝဆန္ဒပြုမထားသော မဲလက်မှတ်ဖြစ်သောကြောင့် မည့်သူ့အား ဆန္ဒပြုထားသည်ကို မသိရှိနိုင်သဖြင့် ပယ်မဲဖြစ်ပါသည်။ မဲလက်မှတ် နမူနာ(၁၄)သည် မဲရုံမှူး၏ လက်မှတ်မပါသော မဲလက်မှတ် ဖြစ်သဖြင့် ပယ်မဲဖြစ်ပါသည်။ နမူနာ(၁၅)သည် အစွန်း အထင်း ပါနေသော မဲလက်မှတ်ဖြစ်သဖြင့် ပယ်မဲဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မဲဆန္ဒရှင်များသည် မဲလက်မှတ်များကို ထုတ်ယူသည့်အခါ မဲရုံမှူး၏ လက်မှတ်ပါ/မပါနှင့် အစုတ်အပြဲ အစွန်းအထင်းများ ပါ/မပါ သေချာစွာ ကြည့်ရှုရန် လိုအပ်ပါသည်။ အကယ်၍ ဖော်ပြပါအချက်များနှင့် ငြိစွန်းနေပါက မဲရုံမှူးအား မဲလက်မှတ်အသစ် လဲပေးရန် တောင်းဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မဲလက်မှတ် (အကောင်း)သည် မိမိ၏လက်ဝယ်ရောက်ရှိပြီးမှ တစ်စုံ တစ်ခုကြောင့် အစုတ်အပြဲ/ အစွန်းအထင်း ဖြစ်သွားမည်ဆိုပါက မဲလက်မှတ်အသစ် လဲပေးရန် တောင်းဆို ခွင့်မရှိပါ။ မဲရုံမှူးကလည်း မဲလက်မှတ်အသစ်လဲပေးမည် မဟုတ်ပါ။ ဆန္ဒပြုရမည့် တံဆိပ်တုံးကြောင့် မဲလက်မှတ် တွင် မင်မစွန်းထင်းစေရန်အတွက် မင်ခံခွက် (inkpad)နှင့်နှိပ်ရသည့် တံဆိပ်တုံးအစား မင်အမြန် ခြောက်လွယ်သော လေဆာတံဆိပ်တုံးနှင့် ဆန္ဒပြုနိုင်ရန် စီစဉ်ထားရှိပါသည်။ ယင်းလေဆာတံဆိပ်တုံးသည် အကြိမ်ပေါင်း ၅၀၀၀ အထိ နှိပ်နိုင်ပါသည်။

ထို့ပြင် နမူနာ(၁၆)တွင် ပြထားသကဲ့သို့ တစ်စုံတစ်ဦး သိရှိစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြား အကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ မဲလက်မှတ်ပေါ်၌ အမှတ်အသား တစ်ခုခု (ယခုနမူနာတွင် မဲလက်မှတ် အောက်ခြေ - ဘယ်ဘက်ထောင့်၌ ပြထားသော ကြယ်) ပြုလိုက်ပါက ၎င်းမဲသည် ပယ်မဲဖြစ်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော ခိုင်လုံမဲနမူနာများနှင့် ပယ်မဲနမူနာများကို မဲဆန္ဒရှင်များအနေဖြင့် သိရှိ ထားရန်သာ လိုအပ်သော်လည်း ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်မှ ဥက္ကဋ္ဌများ၊ အတွင်းရေးမှူးများ၊ အဖွဲ့ဝင်များ၊ မဲရုံမှူးများ၊ ဒုမဲရုံမှူးများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၊ ရွေးကောက်ပွဲ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မဲရုံကိုယ်စား လှယ်များနှင့် မဲရုံအကူကိုယ်စားလှယ်များ အနေဖြင့်မူ ဂယနဏ သိရှိနားလည်ထားရန် အလွန်ပင် အရေးကြီးလှပါသည်။ မဲများကို

အဓိကရေတွက်ရမည့် မဲရုံများနှင့် မဲရေတွက်ခြင်းကို စောင့်ကြည့်ပြီး ပြောဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသည့် မဲရုံကိုယ်စားလှယ်နှင့် အကူကိုယ်စားလှယ်များသည် ယခုပြသထားသော နမူနာများကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိရှိထားမှသာ မဲရေတွက်ရာတွင် အငြင်းပွားမှုများ လျော့နည်းပြီး မဲများကို လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ရေတွက်ပြီးစီးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မဲဆန္ဒရှင်တိုင်းကသာ မဲလက်မှတ်များကို ဆန္ဒပြုရာ၌ နမူနာ(၁)တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း မိမိဆန္ဒပြုလိုသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ အမည်နှင့် အမှတ်တံဆိပ်များ၏ ညာဘက်ကွက်လပ်တွင် အမှန်ဖြစ်ပါသော တံဆိပ်ကို တိတိကျကျ နှိပ်နိုင်မည်ဆိုပါက ခိုင်လုံမဲ (သို့မဟုတ်) ပယ်မဲအဖြစ် ဆုံးဖြတ်ရန်ခက်သည့် ဒွိဟဖြစ်ဖွယ် မဲလက်မှတ်များ ပါဝင်တော့မည် မဟုတ်သဖြင့် မဲရုံများအား မဲရေတွက်ရာတွင် များစွာအထောက်အကူပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီးတွင် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်နေကြသော အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့်တကွ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ မီဒီယာများ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများသည်လည်း မဲဆန္ဒရှင်များ ဆန္ဒပြုလိုက်သော မဲများ ပယ်မဲမဖြစ်စေဘဲ မဲလက်မှတ်အားလုံး ခိုင်လုံမဲဖြစ်စေရေးအတွက် မဲဆန္ဒရှင် ပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ယခုဖော်ပြသည့် ဆန္ဒပြုနည်းနှင့် ခိုင်လုံမဲ၊ ပယ်မဲများအကြောင်းကို ထည့်သွင်းပညာပေးကြပါရန် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ ကိုယ်စား မေတ္တာ ရပ်ခံတိုက်တွန်းနှိုးဆော် အပ်ပါသည်။

ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ

ဦးဝင်းကြည်
အဖွဲ့ဝင်
ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၊ နေပြည်တော်
ဖုန်း - ၀၆၇-၄၀၄၄၀၁ (ရုံး)
          ၀၆၇-၄၂၁၂၃၄ (အိမ်)
          ၀၉-၈၃၀-၄၁၃၈

တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်ရာတွင် အမှန်ခြစ်ကို အတည့်ဖြစ်စေရန် တံဆိပ်တုံး၏ လက်ကိုင်တွင် ပြသထားသည့် သင်္ကေတ။

မိမိဆန္ဒပြုလိုသော လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ ညာဘက်အစွန်းရှိ အကွက် တွင် အမှန်ခြစ်တံဆိပ်လွယ်ကူစွာ နှိပ်နိုင်ပုံ။

